

SENĀTA RĪCĪBAS SĒDES

LĒMUMS

Rīgā 2011.gada 4.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģija šādā sastāvā:

senators J.Neimanis

senatore I.Skultāne

senatore R.Vīduša

rīcības sēdē izskatīja maksātnespējīgās SIA „GP 2011” un maksātnespējīgās SIA „Fosneks” kasācijas sūdzības pār Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 6.maija spriedumu administratīvajā lietā, kas ierosināta pēc SIA „RD Elektroniks”, SIA „Elkor Trade”, SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „Proks” un maksātnespējīgās SIA „Rota un K” pieteikumiem par Konkurences padomes 2009.gada 30.oktobra lēmuma Nr.E02-40 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes 2009.gada 30.oktobra lēmumu Nr.E02-40 konstatēts Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas pārkāpums pieteicēju SIA „RD Elektroniks”, SIA „Elkor Trade”, SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „Proks” un maksātnespējīgās SIA „Rota un K” darbībās, uzlikti tiesiskie pienākumi un naudas sods. Padome konstatēja, ka pieteicēji sadalījuši tirgu un veikuši uz tālākpārdošanas cenas noteikšanu vērstas darbības, jo īpaši ietekmējot interneta veikalus, uzspiežot tiem noteiktu tālākpārdošanas cenu ievērošanu attiecībā uz Samsung precēm.

[2] Pieteicēji iesniedza pieteikumus par administratīva akta atcelšanu daļā, kas skar katru pieteicēju. Tiesvedība lietās, kas ierosinātas pēc SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „Proks” un maksātnespējīgās SIA „Rota un K” pieteikumiem, izbeigta, jo pieteicēji SIA „Samsung Electronics Baltics” un SIA „Proks” noslēguši administratīvos līgumus ar Konkurences padomi, kuros atzinuši savu vainu aizliegtas vienošanās slēgšanā, bet SIA „Rota un K” likvidēta.

[3] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 6.maija spriedumu SIA „RD Elektroniks” (tagad - maksātnespējīgā SIA „GP 2011”) un SIA „Elkor Trade” (tagad - maksātnespējīgā SIA „Fosneks”) pieteikumi noraidīti.

[4] Pieteicēja maksātnespējīgā SIA „GP 2011” iesniegusi kasācijas sūdzību. Tā pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa nav pamatojusi, kādā veidā no SIA „RD Elektroniks” darbinieces datora elektroniskās sarakstes varēja tikt izkopētas elektroniskās vēstules, ja viņa nav šo vēstuļu sūtītāja vai saņēmēja.

[4.2] Tiesa nav pamatojusi ar tiesību normām „darbinieka vainas” identificēšanu ar „uzņēmuma vainu”.

[4.3] Tiesa nepareizi piemērojusi Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” 19.2.apakšpunktu, jo pieteicējas pārkāpums nepārsniedz gadu. Pieteicēja pirkuma līgumu ar SIA „Samsung Electronics Baltics” noslēdza tikai 2008.gada 25.februārī.

[5] Pieteicēja maksātnespējīgā SIA „Fosneks” iesniegusi kasācijas sūdzību. Tā pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa, izdarot secinājumus par SIA „Fosneks” dalību aizliegtā vienošanās, nav ievērojusi, ka lietā nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka SIA „Fosneks” vai tās darbinieki būtu piekrituši konkurentu e-pastos izteiktajiem priekšlikumiem. Iepazīšanās ar šo e-pastu saturu neliecina, ka SIA „Fosneks” vai tās darbinieki būtu veikuši apzinātas darbības.

[5.2] SIA „Fosneks” piegādātās preces interneta veikaliem izplatītas tikai Latvijas robežās, tādēļ nav pamatoti atzīt, ka ietekmēta tirdzniecība ārpus Latvijas.

[5.3] Interneta veikalu pārstāvju paskaidrojumi nav atzīstami par faktiem, jo tie neatbilst Administratīvā procesa likuma 161.panta prasībām. Tāpat paskaidrojumi nav uzskatāmi par liecinieku liecībām, jo viņi nav aicināti uz tiesas sēdi.

[5.4] Lietā ir virkne dokumentu, kuri nav atklāti lietas dalībniekam. Tādejādi pārkāpts Administratīvā procesa likuma 14.¹pants, jo nav tikusi dota iespēja pienācīgi izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus par tiem Konkurences padomes savāktajiem pierādījumiem, kuriem piešķirtas konfidencialitātes statuss.

[5.5] Tiesai nebija tiesību spriedumā atsaukties uz tiem faktiem, kuriem lietā piešķirts konfidencialitātes statuss, jo to liedz Administratīvā procesa likuma 247.panta trešā daļa.

[5.6] Par virkni e-pastu lietā nav pierādījumu, ka SIA „Fosneks” darbinieki tādus ir saņēmuši, jo ar e-pasta adreses norādīšanu nav pietiekoši, lai pierādītu saņemšanas faktu.

[5.7] SIA „Fosneks” darbinieks nebija pilnvarots veikt darbības ar citiem pieteicējiem, tādēļ tiesai bija jāpiemēro Civillikuma 1410.pants.

[5.8] Tiesa nepareizi piemērojusi Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmās daļas 3.punktu, jo nav izvērtējusi, kādu labumu gūs sabiedrība (patērētāji) no uzliktā naudas soda.

[5.9] Tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 6.pantu, jo atzinusi, ka SIA „Fosneks” darbība bijusi aktīva, bet SIA „Rota un K” pasīva, lai gan SIA „Fosneks” nav atbildējusi uz saņemtajiem e-pastiem, bet SIA „Rota un K” ir sniegusi atbildes.

Motīvu daļa

[6] Pieteicēju kasācijas sūdzības ir pieļaujamas, taču senatoru kolēģija atzīst tiesas spriedumu par pareizu un atbilstošu likumam, Eiropas Savienības Tiesas un Senāta judikaturai.

[7] Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem. Kasācijas instance pārbauda procesuālo tiesību normu piemērošanas pareizību, tādēļ Senāts

nevar pārvērtēt pierādījumus, taču var pārbaudīt, vai Administratīva procesa likuma 154.panta pirmā daļa ir piemērota pareizi, t.i., vai pierādījumi ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudīti, kā arī pārbaudīt, vai pierādījumu novērtējums veidojies, balstoties uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

[8] Izskatāmajā lietā senatoru kolēģija nekonstatē, ka tiesa būtu pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo daļu. Atzīstot pieteicēju vainu tiesību pārkāpumā, tiesa nav formulējusi „darbinieku vainas” principu. Tiesa no lietā esošajiem pierādījumiem pamatoti konstatējusi, ka vienošanās slēgšana nav bijusi tikai atsevišķu darbinieku iniciatīva, bet gan pieteicēju mērķis. Arī vienošanās pastāvēšana konstatēta atbilstoši Administratīvā procesa likuma noteikumiem. Konkurences lietās jautājumā par vienošanās esamības pierādīšanu ievērojams, ka, lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem-konkurentiem rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru gaidīt no cita tirgū. Eiropas Savienības Tiesa 2006.gada 21.septembra sprieduma lietā C-105/04P 94. un 135.punktā atzinusi, ka lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu, kuras, skatītas kopā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu. Tātad par aizliegtu vienošanos esamību parasti liecina netieši pierādījumi, dažādu, savstarpēji saistītu faktu un apstākļu sakritība, to kopums. Izskatāmajā lietā ir savākti gan tieši, gan netieši pierādījumi par vienošanās pastāvēšanu.

[9] Senatoru kolēģija nekonstatē, ka tiesa būtu nepareizi konstatējusi vienošanās ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo tiesas novērtētajā izplatīšanas līgumā ietverts *Samsung* preču eksportēšanas aizliegums.

[10] Kolēģija noraida pieteicēju kasācijas sūdzībās izteiktos argumentus par lietā savāktu pierādījumu nepieļaujamību. Interneta veikalu sabiedrību pārstāvju sniegtā informācija Konkurences padomei ir uzskatāma par rakstveida pierādījumiem, kas ir pieļaujams pierādīšanas līdzeklis. Ar tajos minētajiem faktiem pieteicējam ir bijušas tiesības iepazīties, izņemot pašu personu identitāti, jo to liedz Administratīvā

procesa likuma 54.panta otrā daļa. Tādēļ senatoru kolēģija nesaskata Administratīvā procesa likuma 14.¹panta un 247.panta trešās daļas pārkāpumus. Turklāt pieteicēja SIA „Fosneks” kasācijas sūdzībā arī nenorāda, kuri konkrētie dokumenti nav tai atklāti, bet kuri izmantoti sprieduma pamatojumā.

[11] Pieteicējas SIA „Fosneks” arguments par vienlīdzības principa pārkāpumu nav pamatots, jo aizliegtā vienošanās iesaistītā dalībnieka aktivitāti nenoteic matemātiski.

[12] Tiesa spriedumā ir pareizi piemērojusi Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmās daļas 3.punktu, jo sprieduma 24.punktā ir vērtēta naudas soda lietderība un samērīgums. Vērtējot SIA „GP 2011” vainu, tiesa pareizi piemērojusi likuma un Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” normas, jo atbilstoši lietā savāktajiem pierādījumiem vienošanās notikusi agrāk, ar 2007.gada maija e-pasta saraksti, bet ilgusi līdz pat 2009.gadam, kad tikusi konstatēta.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.¹panta otrās daļas 1.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību par Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 6.maija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators (paraksts) J.Neimanis

Senatore (paraksts) I.Skultāne

Senatore(paraksts) R.Vīduša

Rīga, 2011.gada 4.oktobrī